

NATUURGEBIED DE LAUWERSMEER

Kijk 's om je heen

Bob Beets en Noortje van Leeuwen

De Lauwersmeer-polder was vroeger een grote inham van de Waddenzee en heette toen nog Lauwerszee. Tien jaar geleden werd de Lauwerszee met een dam afgesloten. Op deze luchtfoto kun je die dam zien liggen. Zie je al die mooie rechte vlakjes op de foto? Het is net een lappen-deken. Dat zijn weilanden en akkers. Ze hebben verschillende kleuren omdat er verschillende dingen op verbouwd worden: gras, aardappelen, mais enz.

Dan ziet het ruige natuurgebied van de Lauwersmeerpolder er heel anders uit. Eigenlijk is het een stuk Waddenzee dat voor goed is drooggevallen. De vloed kan er immers niet meer komen. Het Lauwersmeer is fijn om te zeilen en vanuit de haventjes van Zoutkamp en Lauwersoog wordt dat dan ook veel gedaan. Als je goed zoekt, zie je op de foto die haventjes liggen. De bootjes zijn hele kleine stipjes geworden. Er zijn in de Lauwersmeer-polder ook stukken bos aangeplant. Dat zijn de donkere vakken op het drooggevallen land.

In de tien jaar dat de polder nu bestaat, is er heel wat gebeurd. Eerst was alles nog zout en leeg. Maar al gauw kwamen de eerste plantjes. Het werd er in de loop der jaren steeds voller. Steeds meer soorten planten en allerlei vogels, insecten en kleine zoogdieren. Roofvogels en uilen profiteren van de enorme hoeveelheid muizen die er voorkomt.

De Lauwersmeer is een belangrijk natuurgebied geworden. Vooral voor de brandganzen. Die komen in de herfst vanuit het hoge noorden (Nova Zembla) hier naar toe. Per jaar zo'n 60.000! Ze begrazen de gras- en zoekraalvelden. Ze brengen de hele winter hier door en als ze hun buikjes goed vol hebben gegeten, met een flinke vetlaag als reserve-brandstof voor onderweg,

vliegen ze in het vroege voorjaar weer terug naar Nova Zembla. Het zijn bijzondere vogels in een bijzonder natuurgebied.

Helaas bestaan er plannen om van dit natuurgebied een militair oefenterrein te maken. Het leger wil er schietoefeningen gaan houden. Voor de mensen die er wonen of hun vrije tijd door brengen is dat heel erg vervelend, maar voor de vogels, zoals bijvoorbeeld de brandganzen, is dat ronduit rampzalig.

LAAT DE LAUWERSMEER NIET SCHIETEN!

Doe mee met de kinder-kaartenactie

Ben jij je wel eens een rotje geschrokken? Je loopt, (denk je) helemaal alleen op een stikdonkere weg. En plotseling gilt een vriend of vriendin in je oor: BOE-OE-OEH, IK BEN DE DOOD VAN PIERLALA. Je krimpt in elkaar van angst. Je wilt weghollen. Maar gelukkig, je weet dat die boosaard een bekende is en niet een of andere engerd. Dan kun je er om lachen.

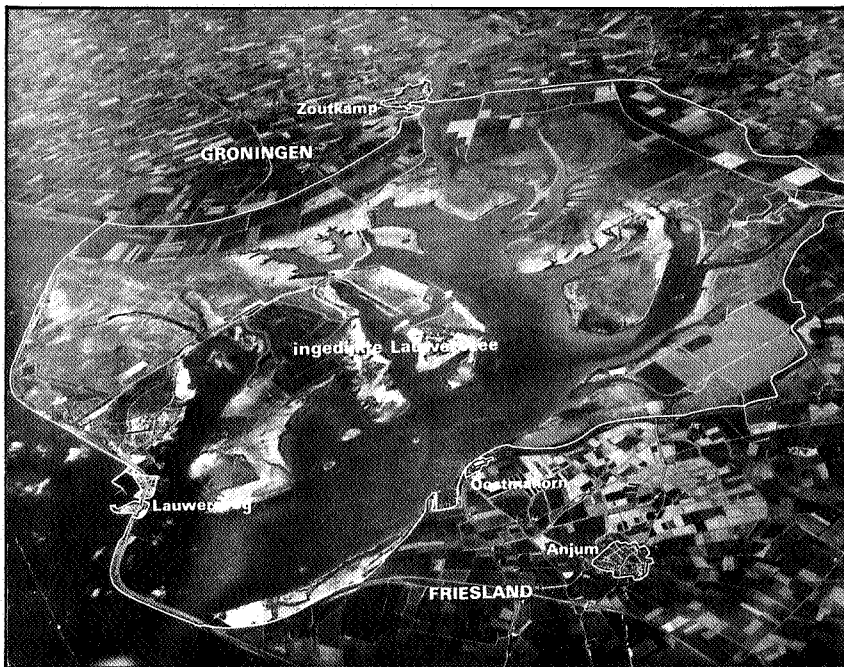
Maar niet alleen jij bent bang voor engers. Iedereen schrikt zich wild in zo'n omstandigheid. En natuurlijk niet alleen de mensen, ook de dieren.

Onze poes is gewend aan het geluid

van de radio en de televisie. Dat hoort ze elke dag. Maar laat eens een bordje vallen! Trouwens als de stofzuiger aangaat vliegt ze blazend het keukenraam uit!

Zo gaat het met de dieren die in de natuur leven precies hetzelfde. Allerlei geluiden kennen ze. Ze weten dat die niet gevaarlijk zijn. Een auto die in de verte voorbij rijdt, daar schrikken ze niet meer van. Ze weten dat die dingen vertrouwd zijn. Geluiden zijn signalen voor ze. Zo waarschuwt de scholekster de overige dieren in het veld voor onraad. Je moet maar eens opletten als je over het strand loopt. Hij is de eerste die opvliegt en krijsend *te-piet-te-piet* roept, waarna alles in de natuur gewaarschuwd is. Sommige vogels vliegen op, andere niet. Dat komt omdat de ene soort sneller verstoord is dan de andere. Een gans vliegt eerder op dan een mus.

Maar er zijn ook geluiden waar alle dieren zich een rotje van schrikken. Een plotselinge knal is daar zo'n voorbeeld van. Vroeger hadden de boeren in hun korenvelden vogelverschrikkers staan. Je kent ze wel. Van die nagebootste mensen die er als een soort Erik Engerd uitzien. Een rafelige broek, een strooien hoofd en daarop een hoge hoed. Als mens wordt je er al bang van. Toch moesten we vaak lachen als bovenop die hoed een torenkraai zat, die in de gaten had gekregen dat die 'man' niks doet en dat je vanaf die hoed een prima uitzicht hebt. Zo hier en daar zie je nog wel eens van die vogelverschrikkers. Maar de meeste boeren gebruiken nu een soort kanon. Om de zoveel tijd komt daar een droge knal uit die alle graanrovers op de vlucht jaagt. Mussen, spreuwen en duiven vliegen massaal op. Tegen de tijd dat ze hun angst hebben overwonnen en weer terugkeren naar het korenveld komt de volgende knal.

Na een paar keer komen ze dan echt niet meer terug. Voor die vogels is dat niet zo erg, want ze kunnen genoeg opscharrelen in de natuur. En daar hebben ze de hele dag de tijd voor.

Anders is het op de wadden. Dat gebied is een natuurgebied, een dierenparadijs. En in zo'n gebied moeten de mensen zich aanpassen. Wij moeten de dieren zoveel mogelijk met rust laten. Want die rust hebben ze nodig, broodnodig. Er wordt nu al zoveel herrie gemaakt boven de Waddenzee. Met de regelmaat van de klok wordt de stilte verscheurd door vliegtuigen. Op

Vlieland wordt met kanonnen geschoten. En op Terschelling en ook op Vlieland gooien straaljagers bommen af. Dat leven is voor de dieren geen leven meer. Maar daar houdt het niet mee op. In de Lauwersmeer willen de militairen nu oorlogje gaan spelen. Als dat doorgaat wordt daar dag en nacht, week in week uit, geschoten vanuit tanks en geweren tot over de Waddenzee.

Als natuurbeschermers vinden wij dat dát niet mag gebeuren. Wij vinden dat de dieren, net als de mensen, recht hebben op een rustige omgeving. Daarom willen wij dat boven de Waddenzee geen straaljagers

meer komen, dat er niet meer met bommen wordt gegooid en dat ook tanks dáár niet meer schieten.

Deze tekst kun je ook lezen in het *Waddenvakantieboek*. In dit boek zit een ansichtkaart waar je zelf iets op kunt tekenen. Er staat al wel een tekst bij gedrukt: **LAAT DE LAUWERSMEER NIET SCHIETEN!**

Als je die kaart opstuurt naar het Waddenhuis, doe je vanzelf mee aan een wedstrijd en aan een grote actie voor het behoud van het natuurgebied de Lauwersmeer.

Voor de leukste tekeningen zijn prijzen beschikbaar. Van het schitterende nieuwe kinderboek "Wijs met de Waddenzee" (160 bladzijden dik) dat straks in de kinderboekenweek uitkomt, zijn een paar exemplaren beschikbaar gesteld.

Voor de actie gebruiken we alle kaarten die binnenkomen. Die bieden we dan aan de staatssecretaris van defensie aan. Heel officieel.

Je kunt ook losse kaarten (gratis) krijgen. Daar kun je in de buurt of op school mee rond gaan. Geef alle kinderen die je kent zo'n kaart: hoe meer kaarten er binnenkomen, hoe beter! Vóór de vakantie, in de vakantie en na de vakantie, je hebt de tijd, want we gaan door met inzamelen tot 15 september 1980. Dan moeten we zakken vol kaarten hebben, zodat de regering en alle andere mensen die er mee te maken hebben, tenminste goed weten dat er heel veel kinderen zijn die vinden: LAAT DE LAUWERSMEER NIET SCHIETEN!

Losse kaarten voor de kinder-actie "Laat de Lauwersmeer niet schieten" kun je gratis krijgen, op het Waddenhuis, postbus 90, Harlingen. Telefoon 05178-5541.